EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 28.2.2019
COM(2019) 113 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 450/2003 om arbetskostnadsindex

1. INLEDNING

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 450/2003 av den 27 februari 2003 om arbetskostnadsindex[1] fastställs en gemensam ram för medlemsstaternas framställning av jämförbara index och överföring av dessa till kommissionen.

Genom arbetskostnadsindexet mäts kvartalsvisa förändringar i arbetsgivarnas totala arbetskostnader per timme, vilket gör det möjligt att övervaka utvecklingen av det kostnadstryck som beror på produktionsfaktorn arbetskraft. Det tillhör den grupp av euroindikatorer som ger information om den ekonomiska utvecklingen i euroområdet. Kommissionen (Eurostat) offentliggör på sin webbplats[2] en gång i kvartalet ett pressmeddelande om arbetskostnadsindex per timme. På webbplatsen finns en fullständig uppsättning data, fördelade efter näringsgren och arbetskostnadskomponenter (löne- och lönebikostnader). På webbplatsen finns även kvartalsvisa och årsvisa tillväxttal.

Enligt artikel 13 i förordning (EG) nr 450/2003 ska kommissionen vartannat år överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Eftersom historiska uppgifter har analyserats i tidigare rapporter är denna rapport inriktad på kvaliteten hos de arbetskostnadsindexuppgifter som har mottagits därefter. I rapporten behandlas de arbetskostnadsindexuppgifter som lämnats till kommissionen för referenskvartalen från och med tredje kvartalet 2016 till första kvartalet 2018.

I juli 2003 antog kommissionen förordning (EG) nr 1216/2003[3] som innehåller närmare föreskrifter om de förfaranden som medlemsstaterna ska följa när de sänder sina arbetskostnadsindex till kommissionen, vilka kalenderkorrigeringar och säsongrensningar som ska göras och vad de nationella kvalitetsrapporterna ska innehålla.

I mars 2007 antog kommissionen förordning (EG) nr 224/2007[4] om ändring av förordning (EG) nr 1216/2003 som utvidgade arbetskostnadsindexets tillämpningsområde till att omfatta näringsgrenarna i avdelningarna L, M, N och O i Nace rev. 1. Dessa avdelningar omfattar huvudsakligen icke-kommersiella tjänster, som kan ha annorlunda egenskaper än kommersiella tjänster.

I augusti 2007 antog kommissionen förordning (EG) nr 973/2007[5] genom vilken ett antal förordningar om särskilda statistikområden ändrades, däribland arbetskostnadsindexet, för att tillämpa den statistiska näringsgrensindelningen i Nace rev. 2.

---

1 EUT L 69, 13.3.2003, s. 1.

2 Det kvartalsvisa pressmeddelandet publiceras de dagar som anges i presskalendern; se Eurostats webbplats (finns på engelska, franska och tyska), http://ec.europa.eu/eurostat.

3 Kommissionens förordning (EG) nr 1216/2003 av den 7 juli 2003 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 450/2003 om arbetskostnadsindex (EUT L 169, 8.7.2003, s. 37).

4 Kommissionens förordning (EG) nr 224/2007 av den 1 mars 2007 om ändring av förordning (EG) nr 1216/2003 beträffande de näringsgrenar som omfattas av arbetskostnadsindex (EUT L 64, 2.3.2007, s. 23).

5 Kommissionens förordning (EG) nr 973/2007 av den 20 augusti 2007 om ändring av vissa EG-förordningar om särskilda statistikområden för att tillämpa den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 (EUT L 216, 21.8.2007, s. 10).

I bilaga I till förordning (EG) nr 1216/2003 definieras följande kriterier för att bedöma arbetskostnadsindexets kvalitet: relevans, precision, punktlighet i fråga om dataleverans, tillgänglighet och förståelighet, jämförbarhet, samstämmighet och fullständighet. Tillgänglighet och förståelighet bedömdes vara tillfredsställande, vilket redan var fallet i den föregående rapporten[6]. Detta dokument kommer därför att inriktas på relevans, fullständighet, punktlighet, precision, jämförbarhet och samstämmighet.

2. ALLMÄNT OM FRAMSTEGEN SEDAN FÖRRA RAPPORTEN

Lagstiftningen har inte ändrats sedan den senaste rapporten offentliggjordes.

2.1 Förbättrade standarder för uppgiftsinsamling

En ny version av datastrukturerna för standarden för utbyte av data och metadata (SDMX)[7] har testats ihop med medlemsstaterna och tagits i bruk. Den baseras på internationellt vedertagna kodlistor som är tillgängliga på webben genom en särskild registreringsenhet[8]. Den gör det också möjligt att samla in nya valfria variabler, såsom kvartalsvisa arbetskostnader och kvartalsvisa arbetade timmar. Samma SDMX-datastrukturer har använts för att överföra arbetskostnadsindexuppgifter till Europeiska centralbanken (ECB).

Tack vare SDMX-standardiseringen har ett nytt automatiskt valideringsverktyg (STRUVAL) tagits i drift genom vilket medlemsstaterna underrättas om eventuella it-problem som upptäcks i deras överföringar av arbetskostnadsindexuppgifter.

Dessa initiativ har bidragit till att förenkla sammanställningsprocessen och minska risken för fel som beror på felaktig kodning.

2.2 Omstrukturering av it-program

De program som används för att validera, aggregera och sprida arbetskostnadsindexuppgifter har omstrukturerats fullständigt för att möjliggöra följande åtgärder:

- Anpassa interna kodlistor till SDMX-standarder.
- Säkerställa samstämmighet mellan totalindexet och komponenterna – kedjeindexen för löne- och lönebikostnader frigörs först och aggregeras därefter till totalindex för att slutligen kedjas tillbaka till referensåret (indirekt aggregering).
- Uppdatera förteckningen över europeiska aggregat.
- Sprida nya indikatorer.

2.3 Arbetskostnadsnivåer per timme

Kommissionen (Eurostat) har offentliggjort årliga skattningar av arbetskostnader per timme med uppdelning efter Nace rev. 2 varje år sedan det första offentliggörandet i april 2016.

[6] COM(2017) 71.
[7] http://sdmx.org/ (finns endast på engelska).
[8] https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (finns endast på engelska).

Skattningarna, som bygger på arbetskostnadsnivåerna och arbetskostnadsindexets utveckling, sammanställs tre månader efter utgången av referensperioden. De omfattar Nace rev. 2-avdelningarna med undantag av Nace rev. 2-avdelning L (fastighetsverksamhet). Med de nya SDMX-datastrukturerna kan medlemsstater som har valt att överföra sina nationella uppgifter i stället för Eurostats skattningar samla in årliga arbetskostnadsnivåer i denna standard.

3. DATAKVALITET

3.1 Relevans

Indikatorn för förändringar i arbetskostnaden per arbetad timme är viktig för att analysera den ekonomiska utvecklingen på kort och medellång sikt. Kommissionen och ECB använder sig av ett sådant index, som visar arbetskostnadsutvecklingen på kort sikt, för att bedöma eventuellt inflationstryck som orsakas av utvecklingen på arbetsmarknaden. Indexet måste beräknas kort efter det att uppgifterna blir tillgängliga för varje medlemsstat, för EU som helhet och för euroområdet. Arbetskostnadsindexet är också viktigt för arbetsmarknadens parter i löneförhandlingar, och kommissionen använder det för att övervaka arbetskostnadernas utveckling på kort sikt. Arbetskostnadsindexet är en av de europeiska ekonomiska huvudindikatorerna[9].

Användarna har fortsatt att efterfråga både information om de kvartalsvisa relativa förändringar i arbetskostnaderna som mäts av arbetskostnadsindexet och, i ökande grad, information om arbetskostnader i absoluta tal (euro per timme). I april varje år offentliggör Eurostat skattningar av arbetskostnader per timme i euro och nationella valutor med uppdelning efter Nace rev. 2. Eurostat har dessutom börjat sprida den årliga tillväxttakten för arbetskostnadsnivåer per timme och den andel av de totala arbetskostnaderna som utgörs av lönebikostnader[10].

Kommissionen har fått positiva reaktioner på offentliggörandet av dessa skattningar och kommer att fortsätta att sammanställa årliga arbetskostnader med uppdelning efter Nace rev. 2.

3.2 Fullständighet

På det hela taget har arbetskostnadsindexets tillgänglighet och kvalitet fortsatt att förbättras. Eurostat har mottagit kalenderkorrigerade samt kalenderkorrigerade och säsongrensade uppgifter från samtliga medlemsstater. Alla utom Danmark och Sverige (som beviljades undantag[11]) levererade också icke-säsongrensade uppgifter.

---

[9] Kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om statistik för euroområdet, *För förbättrade metoder för euroområdets statistik och indikatorer*, KOM(2002) 661.

[10] Se uppgiftsserien *lc_lci_lev* i Eurobase (finns på engelska, franska och tyska), http://ec.europa.eu/eurostat/data/database.

[11] Enligt förordning (EG) nr 1216/2003 behöver Danmark, Tyskland, Frankrike och Sverige inte leverera icke-säsongrensade uppgifter.

Bland länderna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)[12] skickade Island arbetskostnadsindexuppgifter för två kvartal (andra kvartalet 2017 och första kvartalet 2018) under referensperioden och vägningstal för arbetskostnader för 2017, medan Norge skickade uppgifter för alla sju kvartal.

Schweiz underrättade kommissionen (Eurostat) om sitt beslut att inte samla in kvartalsvisa arbetskostnadsindexuppgifter.

Trots den förbättrade täckningen för säsongrensade uppgifter har man, efter noggrann analys av datakvaliteten och användarbehoven, bestämt att behålla kalenderkorrigerade uppgifter som totalsiffror. Alla uppgifter, inbegripet säsongrensade skattningar, finns tillgängliga på aktuell sida i Eurostats databas, vilket säkerställer tydligheten och samstämmigheten med annan prisstatistik (t.ex. det harmoniserade konsumentprisindexet)[13].

Alla medlemsstater lämnade nationella kvalitetsrapporter för 2016. Dessa har kontrollerats och gjorts tillgängliga för allmänheten på Eurostats webbplats[14].

3.3 Punktlighet

Medlemsstaternas punktlighet när det gäller att skicka in uppgifter till kommissionen har förbättrats sedan den förra rapporten. Grekland överförde sina uppgifter i tid, och Kroatien lämnade in sina uppgifter högst en dag för sent under hela referensperioden.

Norge överförde arbetskostnadsindexuppgifter i tid, liksom Island (för de två berörda kvartalen).

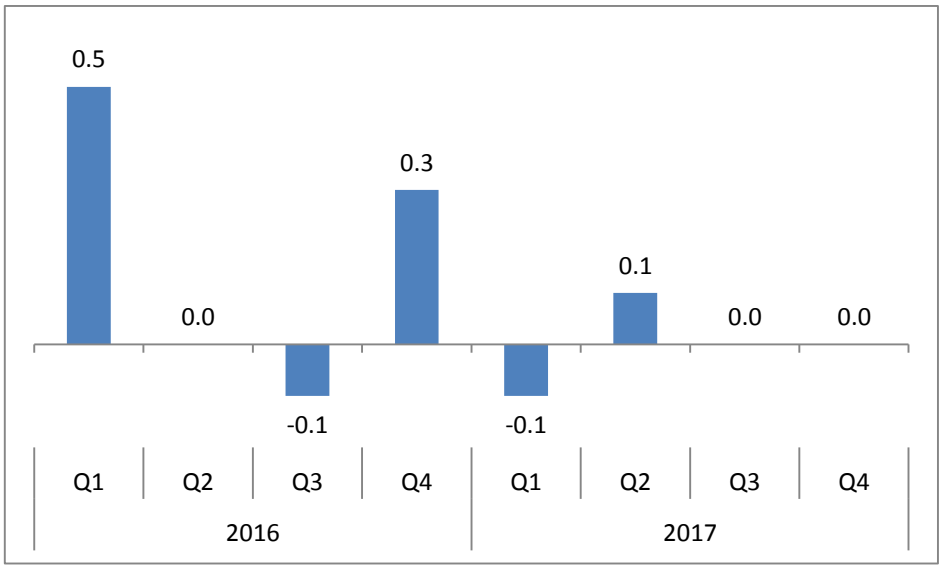
3.4 Precision

Arbetskostnadsindexet är resultatet av en rad variabler (t.ex. arbetskostnader och arbetade timmar) som kan hämtas från olika källor. Detta betyder att revideringar kan förekomma när som helst och gälla uppgifter för det senaste kvartalet, flera kvartal eller hela år. Om justeringar av uppgifter avser referensåret måste hela serien revideras.

Två gånger har revideringarna av tillväxttalet för EU[15] jämfört med samma period föregående år överstigit 0,2 procentenheter (uppåt i båda fallen) sedan första kvartalet 2016 (se figur 1). Detta orsakades av omfattande revideringar som registrerades i Förenade kungariket under överföringen i mars 2018. Förenade kungariket började då kalenderkorrigera fler serier som påverkade aggregaten för avdelningarna B–S, som därför reviderades avsevärt. Enbart två andra länder (Tyskland och Nederländerna) registrerade märkbara revideringar och dessa dokumenterades på lämpligt sätt.

[12] Förordning (EG) nr 450/2003 gäller inte Liechtenstein.
[13] http://ec.europa.eu/eurostat (finns endast på engelska).
[14] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (finns endast på engelska).
[15] EU-27 fram till och med andra kvartalet 2013 och sedan EU-28.

Figur 1: ***Ändringar av uppgifter mellan den första offentliggjorda siffran och offentliggörandet för första kvartalet 2018 för EU-28, avdelningarna B–S i Nace rev. 2 (aggregat i procentenheter)***

Sedan den förra rapporten har ingen större revidering registrerats i de arbetskostnadsindexuppgifter som lämnats in av Grekland, ett resultat av samarbetet mellan Elstat och kommissionen (Eurostat) för att förbättra landets metod för arbetskostnadsindex.

3.5 Jämförbarhet

Jämförbarheten mellan länder säkerställs genom detaljerade gemensamma definitioner och metoder som fastställs i lagstiftningen om arbetskostnadsindexet. Medlemsstaterna uppfyller EU-kraven med de uppgiftskällor som är tillgängliga på nationell nivå. Majoriteten använder undersökningar eller en kombination av undersökningar och administrativa uppgifter, medan två medlemsstater uteslutande använder administrativa källor.

För att kunna offentliggöra arbetskostnadsindexuppgifter som är jämförbara över tid är det lämpligt att korrigera för kalender- och säsongseffekter. Totalsiffrorna korrigeras för kalendereffekter, och säsongseffekter korrigeras genom att jämföra samma kvartal under två på varandra följande år.

Enligt artikel 1 i förordning (EG) nr 1216/2003 ska uppgifterna för arbetskostnadsindexet översändas icke säsongsrensade, kalenderkorrigerade samt kalenderkorrigerade och säsongrensade.

I förordning (EG) nr 450/2003 anges inte huruvida kalenderkorrigeringar och säsongrensningar måste göras direkt eller indirekt. Indirekt rensning innebär att basserien korrigeras för att sedan användas för att sammanställa aggregat på högre nivå. Direkt rensning innebär att varje enskild serie korrigeras var och en för sig, även aggregat på högre nivå.

När det gäller arbetskostnadsindex rekommenderar Eurostat att det görs indirekt, för att undvika bristande överensstämmelse mellan totala arbetskostnader och komponenter. Sådan bristande överensstämmelse kan lätt upptäckas av användarna och väcka tvivel om arbetskostnadsindexets kvalitet.

Genom att använda de nya it-programmen (se avsnitt 2.2) är Eurostats policy att systematiskt upptäcka avvikelser på minst 0,1 procentenheter (efter avrundning) mellan totalindex och komponenter, och att rapportera dem till det berörda landet i en valideringsrapport. Det totala arbetskostnadsindexet räknas därefter om på grundval av komponenterna löne- och lönebikostnader (indirekt strategi).

Index beräknas således med hjälp av en harmoniserad strategi för alla medlemsstater, för att säkerställa större jämförbarhet.

3.6 Samstämmighet med uppgifterna från nationalräkenskaperna

Ett av de områden som fortsatt granskas närmare är samstämmigheten mellan arbetskostnadsindexet och annan arbetskostnadsstatistik, i synnerhet de kvartalsvisa nationalräkenskapsuppgifterna.

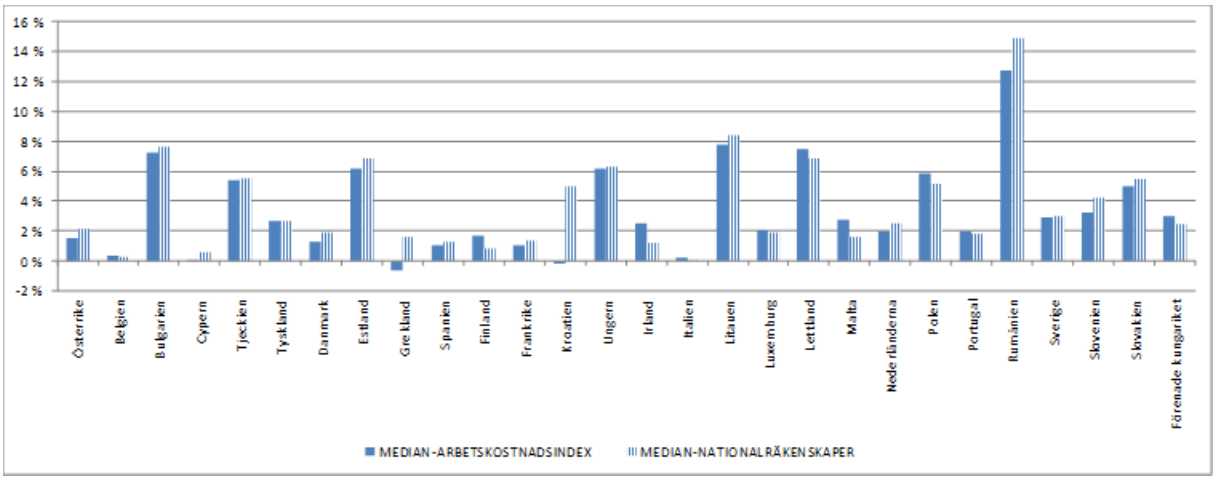
Medlemsstaterna ska i sina årliga kvalitetsrapporter jämföra tillväxttakten i arbetskostnadsindexet med tillväxttakten för anställdas ersättning per timme enligt nationalräkenskaperna (enligt ENS 2010[16]). Det är inte realistiskt att förvänta sig att siffrorna ska vara exakt desamma. Även om man använder nästan identiska definitioner av arbetskostnad kan den statistiska behandlingen och källorna vara olika. I båda fallen är det mycket svårt att samla in uppgifter om arbetade timmar. Trots metodskillnaderna är det informativt att analysera skillnaderna mellan de två uppgiftsserierna. Om dessa överskrider ett visst tröskelvärde kan det tyda på kvalitetsproblem i någon av serierna.

Eurostat har tittat på kvaliteten hos aggregaten för avdelningarna B–S i Nace rev. 2 för respektive medlemsstat. Vid jämförelsen användes icke säsongrensade arbetskostnadsindexuppgifter, utom för Danmark och Sverige, där det fanns kalenderkorrigerade uppgifter. Den årliga mediantillväxttakten i arbetskostnadsindexet jämfördes med den årliga mediantillväxttakten för anställdas ersättning per timme under tio kvartal. Avvikelser på mer än en procentenhet ansågs kräva en närmare granskning. Detta var fallet för Kroatien (5,1 procentenheter), Grekland (2,2 procentenheter), Rumänien (2,1 procentenheter), Irland (1,4 procentenheter), Malta (1,2 procentenheter och Slovenien (1,1 procentenheter) (se figur 2).

Resultaten av granskningen kommer att följas upp med de berörda medlemsstaterna, särskilt när det gäller uppgifter om arbetade timmar.

[16] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen (EUT L 174, 26.6.2013, s. 1).

Figur 2: Årliga mediantillväxttakter i arbetskostnadsindex jämfört med anställdas ersättning per timme (nationalräkenskapsuppgifter) – referensperioden fjärde kvartalet 2015–första kvartalet 2018*

* Med undantag av Belgien och Irland: fjärde kvartalet 2015–fjärde kvartalet 2017. Nationalräkenskapsuppgifter för första kvartalet 2018 saknades vid utarbetandet av rapporten.

Utöver medianen jämfördes standardavvikelsen hos serieuppgifterna för den årliga tillväxttakten i arbetskostnadsindexet och nationalräkenskaperna, som en indikator på volatilitet. Standardavvikelsen hos serieuppgifterna för arbetskostnadsindex var mer än 2 procentenheter högre än serieuppgifterna för nationalräkenskapsuppgifterna i ett enda fall, nämligen Sverige, med avvikelser på 2,8 % respektive 0,6 %. Sverige kommer att undersöka orsakerna till denna skillnad och informera Eurostat om sina slutsatser.

4. SLUTSATSER

Totalt sett har kvaliteten på medlemsstaternas arbetskostnadsindex och EU-aggregaten fortsatt att förbättras sedan förra rapporten 2017 – i synnerhet vad gäller medlemsstaternas punktlighet att skicka in uppgifter, vilken nu ligger på en nästan helt tillfredsställande nivå.

Medlemsstaternas kvalitetsrapporter har behandlats med hjälp av den senaste versionen av European Statistical System Metadata Handler och har gjorts tillgängliga för alla användare.

Användningen av SDMX-standarder har utökats, och de senaste förbättringarna av SDMX-formatet har genomförts. Tack vare den fullständiga omstruktureringen av it-program kunde

- ✓ produktionskedjans tillförlitlighets förbättras,
- ✓ samstämmigheten mellan totalindex och delkomponenter säkerställas, och
- ✓ nya indikatorer, såsom årliga tillväxttal och storleken på komponenten för lönebikostnad, tas fram.

Kommissionen (Eurostat) började 2017 att offentliggöra årliga skattningar av arbetskostnader per timme med uppdelning efter Nace rev. 2-avdelningar, på grundval av arbetskostnadsundersökningens nivåer och arbetskostnadsindexets utveckling. Kommissionen

har fått positiva reaktioner från användarna, varav några har använt uppgifterna för att övervaka löneutvecklingen i Europa och dess inverkan på ekonomisk konvergens.

Kommissionen kommer att fortsätta att regelbundet övervaka efterlevnad och datakvalitet med hjälp av inlämnade uppgifter och annan nationell dokumentation, bl.a. kvalitetsrapporter. Om förbättringar inte görs i tillräcklig utsträckning kommer kommissionen att följa upp detta noggrant med behöriga nationella statistikmyndigheter.